

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การแพทย์แผนจีน หมายถึง การกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการตรวจ การวินิจฉัย การบำบัดโรค การป้องกันโรค หรือการฟื้นฟูสมรรถภาพของร่างกายตามศาสตร์และความรู้แบบแพทย์แผนจีนที่ถ่ายทอดและพัฒนาสืบต่อกันมา หรือตามการศึกษาจากสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนจีนไม่ต่ำกว่า 5 ปี ที่คณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะให้การรับรอง

ประวัติความเป็นมาของสถาบันการแพทย์ไทย-จีน¹

วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมการแพทย์ ได้จัดตั้งศูนย์ความร่วมมือการแพทย์ไทย-จีน เป็นหน่วยงานระดับกองเป็นการภายใน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศาสตร์การแพทย์แผนจีนให้ได้คุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสม เพื่อเป็นการแพทย์ทางเลือก ในการดูแลสุขภาพของคนไทยร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนไทย และเป็นหน่วยประสานความสัมพันธ์ระหว่างไทยและจีนของกระทรวงสาธารณสุขของทั้งสองประเทศ โดยมีนายแพทย์ชวลิต สันติกิจรุ่งเรือง เป็นผู้อำนวยการคนแรก ภายหลังจากจัดตั้งศูนย์ความร่วมมือการแพทย์ไทย-จีน ได้มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น ดังนี้

1. วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2540 ได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจด้านความร่วมมือทางวิชาการระหว่างกระทรวงสาธารณสุขไทยและจีน ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ฝ่ายไทยลงนามโดย ฯพณฯ มন্ত্রী พงษ์พานิช และฝ่ายจีนลงนามโดย ฯพณฯ เฉิน หมิ่นจาง

2. วันที่ 27 เมษายน – 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2541 กระทรวงสาธารณสุขโดยกรมการแพทย์ ได้จัดให้มีการอบรมหลักสูตร “การฝังเข็ม รมยา 3 เดือน” ให้กับแพทย์แผนปัจจุบันเป็นรุ่นแรก โดยมี รศ.เฉิงจื่อเฉิง ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝังเข็มจากโรงพยาบาลหลงหัว มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเซี่ยงไฮ้ มาเป็นวิทยากร นับเป็นอาจารย์จีนท่านแรกที่ได้วางรากฐานการฝังเข็มให้กับแพทย์แผนปัจจุบันในประเทศไทย

3. วันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 ได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจด้านความร่วมมือทางวิชาการระหว่างกระทรวงสาธารณสุขไทยและจีน ฉบับที่ 2 ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ฝ่ายไทยลงนามโดย ฯพณฯ กร ทัพพะรังสี และฝ่ายจีนลงนามโดย ฯพณฯ จาง เทวินคัง

4. วันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 ฯพณฯ กร ทัพพะรังสี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขไทยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะ ได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2543 เรื่อง “การอนุญาตให้บุคคลทำการประกอบโรคศิลปะ โดยอาศัยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542” โดยมีผู้สำเร็จการศึกษาสาขาการแพทย์แผนจีนจากมหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน ผ่านการสอบประเมินความรู้

การแพทย์แผนจีน จำนวน 11 คน และมีการสอบคัดกรองผู้มีความรู้การแพทย์แผนจีนที่รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ เพื่อเข้ารับการอบรมหลักสูตรการแพทย์แผนจีน 144 ชั่วโมง จำนวน 238 คน

5. วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2544 มีการมอบใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะชั่วคราวแก่แพทย์จีนที่สำเร็จการศึกษาจากสาธารณรัฐประชาชนจีนและผ่านการสอบประเมินความรู้แพทย์จีนรุ่นแรก จำนวน 11 คน

6. เดือนกันยายน พ.ศ. 2544 เริ่มดำเนินการสอบประเมินความรู้การแพทย์แผนจีนสำหรับผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้การแพทย์แผนจีนจากบรรพบุรุษและได้ผ่านการอบรมหลักสูตรการแพทย์แผนจีน 144 ชั่วโมง การสอบประเมินความรู้ได้รับความร่วมมือจากศูนย์การสอบแพทย์แผนจีนนานาชาติ จากสาธารณรัฐประชาชนจีน ปลายปีพ.ศ. 2544 มีผู้ผ่านการสอบประเมินความรู้และได้รับใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะชั่วคราวเพิ่มอีก 103 คน รวมเป็น 114 คน

7. วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2545 ได้มีการจัดตั้งสมาคมใหม่เป็นสมาคมที่สองชื่อว่า “สมาคมศาสตร์การแพทย์แผนจีน”

ในปี พ.ศ. 2544 รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ในข้อ 10.1 ว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาการจัดระบบองค์ความรู้และมาตรฐานด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือกและสมุนไพร เพื่อนำไปใช้ในระบบสุขภาพของรัฐอย่างมีคุณภาพและปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจหลัก 1 ใน 18 ภารกิจของกระทรวงสาธารณสุข อันจะนำไปสู่การพัฒนาให้ประชาชนมีสุขภาพแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ ด้วยยุทธศาสตร์แห่งชาติที่ตนเอง และต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2545 โดยกำหนดให้มีการปฏิรูประบบราชการที่มีผลทำให้เกิดการปฏิรูปโครงสร้าง บทบาทภารกิจอัตรากำลังด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกขึ้น โดยโอนหน่วยงานสถาบันการแพทย์แผนไทย ศูนย์ความร่วมมือการแพทย์ไทย-จีน และศูนย์ประสานงานการแพทย์ทางเลือก มาสังกัดกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2545 โดยให้กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย และการแพทย์ทางเลือกอื่น
3. กำหนด พัฒนาคุณภาพ มาตรฐาน และเสนอแนะเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย และการแพทย์ทางเลือกอื่น
4. ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย และการแพทย์ทางเลือกอื่น
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการบริการด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย และการแพทย์ทางเลือกอื่นในระบบบริการสุขภาพ

6. พัฒนาระบบและกลไกเพื่อให้มีการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จแก่ราชการและประชาชนยิ่งขึ้น รวบรวม อนุรักษ์ และคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทยและสมุนไพร

7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย และให้แบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ดังนี้

- 1) สำนักงานเลขานุการกรม
- 2) กองการแพทย์ทางเลือก
- 3) สถาบันการแพทย์แผนไทย

โดยกำหนดให้ศูนย์ความร่วมมือการแพทย์ไทย-จีน เป็นกลุ่มงานหนึ่งในกองการแพทย์ทางเลือก คือ กลุ่มงานความร่วมมือการแพทย์ไทย-จีน

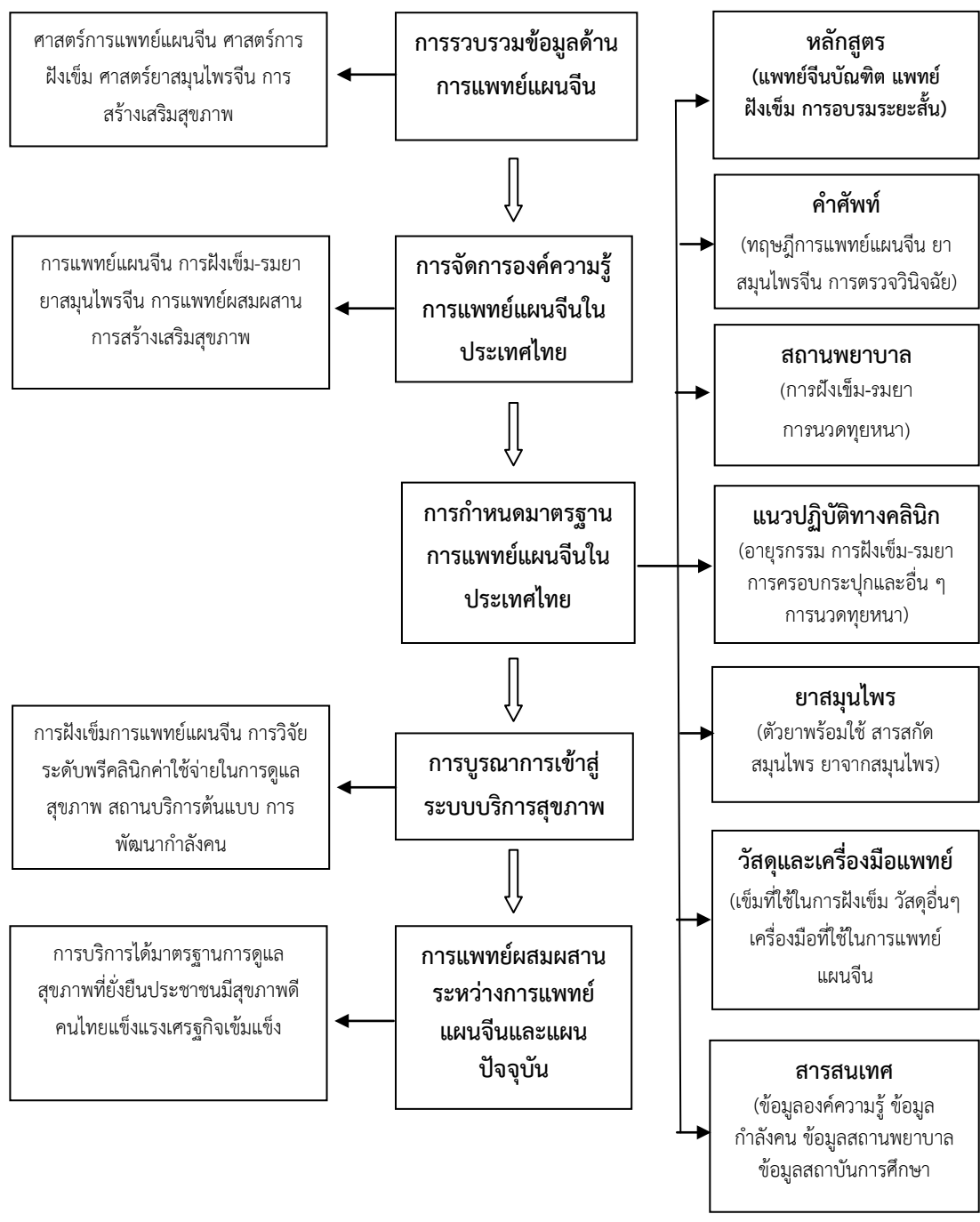
ในปี พ.ศ. 2545 ประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติซึ่งใน มาตรา 3 บัญญัติไว้ว่า บริการสุขภาพ หมายถึง บริการด้านการแพทย์และการสาธารณสุขซึ่งให้โดยตรงแก่ บุคคลฯ ที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต ทั้งนี้ ให้รวมถึงการบริการการแพทย์แผนไทยและ การแพทย์ทางเลือกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ

สถาบันการแพทย์ไทย-จีน กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวง สาธารณสุข มีวิสัยทัศน์ คือ เป็นองค์กรหลักในการพัฒนาการแพทย์แผนจีนในประเทศไทยเพื่อผสมผสาน เข้าสู่ระบบสุขภาพ และมีพันธกิจ 2 ข้อ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย เพื่อผสมผสานการแพทย์แผนจีนที่เหมาะสมเข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุขของประเทศไทย และประสาน ความร่วมมือด้านการแพทย์และการสาธารณสุขระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมี บทบาทหน้าที่ ตามคำสั่งคำสั่งกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ที่ 427/2556 ลง วันที่ 18 ธันวาคม 2556 ดังนี้

- 1) จัดทำยุทธศาสตร์ แผนงาน แผนปฏิบัติการ กำกับดูแลและประเมินผลเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของ การพัฒนาการแพทย์แผนจีน
- 2) ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ และสังเคราะห์ความรู้ด้านการแพทย์แผนจีน
- 3) กำหนดมาตรฐาน รับรองมาตรฐาน กลไกการรับรองมาตรฐาน คุณภาพการบริการ บุคลากร เทคโนโลยี ผลิตภัณฑ์และให้การคุ้มครองผู้บริโภคด้านการแพทย์แผนจีน
- 4) ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการแพทย์แผนจีนทุกภาคส่วนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- 5) พัฒนารูปแบบบริการสุขภาพและผลิตภัณฑ์สุขภาพด้านการแพทย์แผนจีนเพื่อสนับสนุนระบบ บริการสุขภาพทุกภาคส่วนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- 6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

สถาบันการแพทย์ไทย-จีน ได้ดำเนินงานตามพันธกิจ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย เพื่อผสมผสานการแพทย์แผนจีนที่เหมาะสมเข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุขของประเทศไทย และประสานความร่วมมือด้านการแพทย์และการสาธารณสุขระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การรวบรวมข้อมูลด้านการแพทย์แผนจีน
- 2) การจัดการความรู้การแพทย์แผนจีนในประเทศไทย
- 3) การกำหนดมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย
- 4) การบูรณาการเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพ
- 5) การผสมผสานระหว่างการแพทย์แผนจีนและการแพทย์แผนปัจจุบัน

ภาพประกอบที่ 1¹ การพัฒนามาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย

สืบเนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 สถาบันการแพทย์ไทย-จีน ได้ริเริ่มดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาเครือข่ายการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ผสมผสาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา

เครือข่ายการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ผสมผสานในประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งที่จะพัฒนาศาสตร์การแพทย์แผนจีนให้มีมาตรฐาน ทั้งในด้านองค์ความรู้ การบริการ การพัฒนากำลังคน และยาจากสมุนไพร รวมทั้งการบูรณาการระหว่างการแพทย์แผนจีนกับการแพทย์แผนปัจจุบันเข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุข ภายใต้โครงการพัฒนาเครือข่ายการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ผสมผสาน สถาบันการแพทย์ไทย-จีน ร่วมกับเครือข่ายได้ดำเนินการจัดทำตำรา รวบรวมองค์ความรู้เพื่อเป็นคู่มือให้กับบุคลากร แพทย์จีน แพทย์ฝังเข็ม จัดประชุมวิชาการประจำปี การถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรและประชาชนผู้สนใจทั่วไป รวมทั้งพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการวางแผนการพัฒนาการแพทย์แผนจีนและรองรับการขยายตัวของ การเข้าถึงระบบบริการของประชาชน การพัฒนาเครือข่ายการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ผสมผสานในประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งโดยการพัฒนาศาสตร์การแพทย์แผนจีนให้มีมาตรฐาน ทั้งในด้านองค์ความรู้ การบริการ การพัฒนากำลังคน นำไปสู่การส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการระหว่างการแพทย์แผนจีนกับการแพทย์แผนปัจจุบันในระบบบริการสาธารณสุขของไทย

ปัจจุบันประเทศไทยมีแพทย์แผนจีนที่ได้รับหนังสือรับรองการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์การแพทย์แผนจีน จำนวน 728 คน แพทย์แผนปัจจุบันที่สำเร็จหลักสูตรการฝังเข็ม 3 เดือน ของกระทรวงสาธารณสุขและกรมแพทย์ทหารบก กระทรวงกลาโหม รวมประมาณ 1,571 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2557) และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นในอนาคต ปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาที่เปิดหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการแพทย์แผนจีน 5 ปี ในประเทศไทย ที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนจีนให้การรับรองแล้ว 7 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม วิทยาลัยนครราชสีมา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง วิทยาลัยเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา และมหาวิทยาลัยรังสิต นอกจากนี้ยังมีสถาบันฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น/เฉพาะทางอีกหลายแห่ง เช่น ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยมหิดล คลินิกหัวเฉียวไทย-จีน แพทย์แผนไทย

โครงการพัฒนาเครือข่ายการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ผสมผสาน ที่จัดขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 (โครงการต่อเนื่อง) มีกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือการเผยแพร่องค์ความรู้โดยการจัดอบรมเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ให้กลุ่มเป้าหมายกลุ่มเดียว คือกลุ่มประชาชน ในการนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปใช้เพื่อดูแลสุขภาพ มีผู้ผ่านการอบรม ๑ จำนวน 115 คน (ชาย 39 คน หญิง 76 คน) โดยพบว่า ผู้มารับบริการมีความพึงพอใจในภาพรวมเฉลี่ยร้อยละ 79.69

ภาพประกอบที่ 2 ภาพบรรยากาศการอบรมเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 เป็นการดำเนินโครงการ ปีที่ 2 จึงได้เพิ่มกลุ่มเป้าหมาย เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มประชาชน กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มวิชาชีพ เพื่อให้เกิดการต่อยอดขยายองค์ความรู้ บูรณาการเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพ ให้เกิดการผสมผสานระหว่างการแพทย์แผนจีนและการแพทย์แผนปัจจุบัน และเพื่อให้เกิดการปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาเครือข่ายการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ผสมผสาน ในกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนและให้ความสำคัญกับการปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นการนำองค์กรเป็นไปอย่างมีวิสัยทัศน์ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและให้ความสำคัญกับประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการประเมินความพึงพอใจและความผูกพันของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นการสร้างความผูกพัน

(ผลผลิต การบริการ และการสนับสนุนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) ในการนำข้อมูลมาปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเอง มีความคิดริเริ่ม ตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลสารสนเทศ และทำงาน มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ จึงได้ดำเนินการศึกษาวิจัยความพึงพอใจต่อการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้านการแพทย์แผนจีนของสถาบันการแพทย์แผนไทย-จีน กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกขึ้น

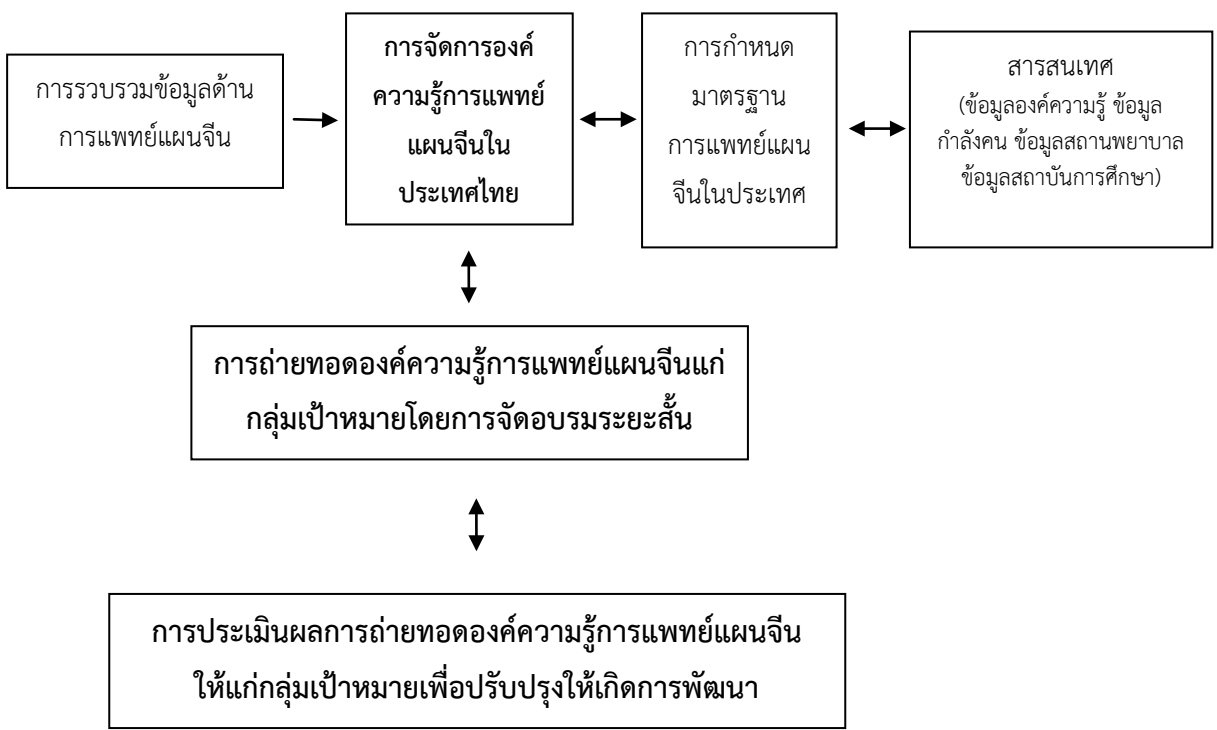

ภาพประกอบที่ 3 ภาพบรรยากาศการอบรมเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

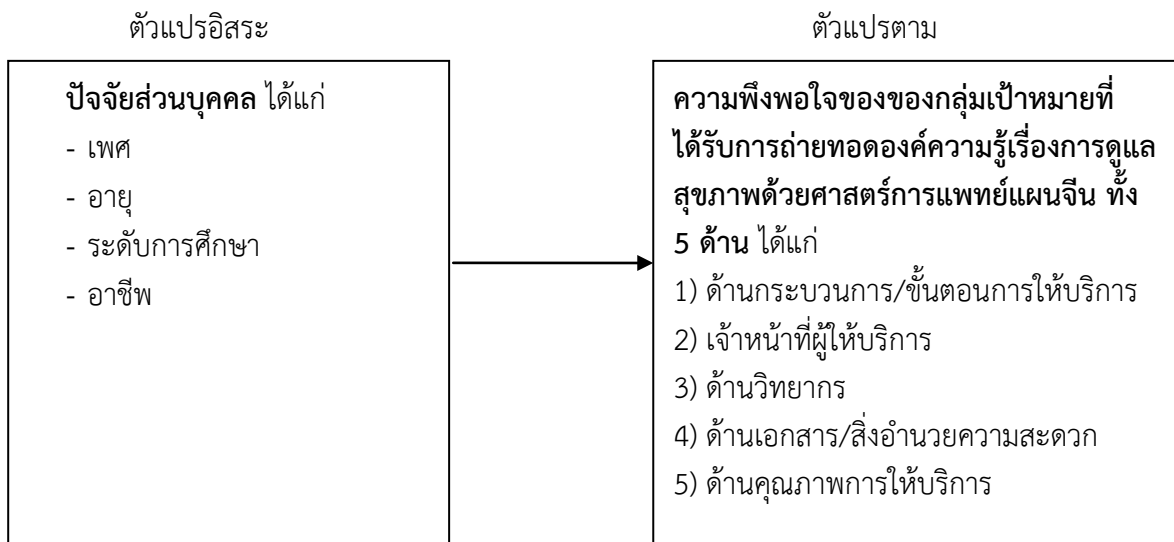
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนของกลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ 2) เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ 3) ด้านวิทยากร 4) ด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก 5) ด้านคุณภาพการให้บริการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการให้บริการ และข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาคุณภาพการให้บริการของสถาบันการแพทย์ไทย-จีน ในการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดข้างต้นทำให้ได้ ตัวแปร ดังนี้

ภาพประกอบที่ 4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนแตกต่างกัน
2. ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนแตกต่างกัน
3. ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนแตกต่างกัน
4. ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา มุ่งศึกษาความพึงพอใจในการอบรมการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนใน 5 ด้าน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ อาชีพ

- 1.2 ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการอบรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ
- 1) ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ 2) เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ 3) ด้านวิทยากร 4) ด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก และ 5) ด้านคุณภาพการให้บริการ
 2. ขอบเขตประชากร การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ ผู้เข้ารับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ประกอบด้วย กลุ่มประชาชน กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มวิชาชีพ
 3. ขอบเขตระยะเวลา ระหว่างเดือน ตุลาคม 2556 ถึง กันยายน พ.ศ. 2557

ความสำคัญของการวิจัย

1. จากผลที่ได้รับจะใช้เป็นฐานข้อมูลผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถาบันการแพทย์ไทย-จีน สำหรับผู้สนใจศึกษาเรื่องนี้ต่อไปในอนาคต
2. จากผลที่ได้รับสถาบันการแพทย์ไทย-จีน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สามารถนำข้อมูลความพึงพอใจไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ได้
3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการอบรมการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงงานบริการอื่น ๆ ต่อไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ 2) เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ 3) ด้านวิทยากร 4) ด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก 5) ด้านคุณภาพการให้บริการ
2. ได้ทราบผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน
3. ได้ทราบปัญหา อุปสรรคในการให้บริการ และได้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาคุณภาพการให้บริการของสถาบันการแพทย์ไทย-จีน ในการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน

นิยามศัพท์

กลุ่มประชาชน หมายถึง กลุ่มประชาชนทั่วไป นักเรียน และนักศึกษา ที่เข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน

กลุ่มนักวิชาการ หมายถึง บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่เข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน

กลุ่มวิชาชีพ หมายถึง แพทย์แผนปัจจุบัน(ฝังเข็ม) แพทย์แผนจีน และแพทย์แผนไทย ที่เข้ารับการอบรมการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกดี ความชอบ ความประทับใจหรือทัศนคติทางด้านบวกของผู้ที่เข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ 2) เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ 3) ด้านวิทยากร 4) ด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก 5) ด้านคุณภาพการให้บริการ

กระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ หมายถึง แนวทาง วิธีการ ขั้นตอนในการให้บริการจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน

เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ หมายถึง เจ้าหน้าที่ของสถาบันการแพทย์ไทย-จีน กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

วิทยากร หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญที่รับเชิญมาเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน

สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องในการจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน

คุณภาพการให้บริการ หมายถึง คุณภาพการให้บริการในการจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน